

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

16 februar 2021

Tilbakemeldingene bes utdypet skriftlig etter møtet. Av hensyn til behov for rask fastsettelse av ordningen ber vi om at innspillene sendes innen tirsdag 16.02 kl. 13.00. Innspillene bes sendt skriftlig til postmottak@nfd.dep.no med kopi til Andreas B. Frøystadvåg (Andreas-Bakke.Froystadvag@nfd.dep.no).

Tilbakemelding fra YS på spørsmål fra regjeringen om søknadsbasert ordning for unntak

YS takker for muligheten til å komme med innspill i forbindelse med eventuelle lettelser av det pågående innreiseforbudet til Norge. Vi viser forøvrig til brev til departementet datert 16. februar, hvor vi redegjorde nærmere for YS' syn på smittesituasjonen og nedstenging av grensene.

Det går fort når det gjelder frister for tilbakemelding på regjeringenes forslag, særlig hvis vi tar i betraktning omfanget av spørsmålene som skal svares opp. Dette er en vanskelig arbeidsform all den tid vi trenger å avklare og forankre forslag hos egne berørte medlemsforbund. Vi tok dette opp i forrige ukes møte. Når vi denne gang ikke en gang får et konkret forslag skriftlig i forkant, men får det presentert under møtet, er det utfordrende å gi gode tilbakemeldinger. Vi anbefaler regjeringen å finne bedre måter å løse dialogen på og mer i tråd med godt trepartssamarbeid.

Vi ser utfordringen som næringsministeren og regjeringen står i nå når det gjelder det å skulle balansere bedriftenes og norsk økonomis behov for arbeidskraft opp imot helserisikoen ved å åpne grensene igjen. Det er ikke tvil om at en del bedrifter lider under den nedstengingen vi nå har og at en god del mangler kritisk personell utenfra. Konsekvensene av å ikke få denne arbeidskraften inn vil være ytterligere permitteringer og nedstengte virksomheter. Ringvirkninger kan være store. Vi tar for gitt at endringene som nå er foreslått er innenfor de råd og vurderinger gitt av smittevernmyndighetene.

Vi har som nevnt ikke mottatt et skriftlig forslag utover redegjørelsen gitt av statsråd Iselin Nybø i møtet i dag, 16 februar. Vi tar derfor forbehold om at det er forhold vi ikke er gjort oppmerksomme på eller ikke har fanget opp.

Om forslaget

YS støtter en delvis åpning av grensene for kritisk personell. Slik vi forstår det foreslår regjeringen en søknadsbasert ordning som åpner opp for unntak fra stengte grenser for 2 nivåer av arbeidstakere:

Nivå 1: Teknisk personell: montører, vedlikeholdere og operatører i industrien.

Nivå 2: Bygg, drift vedlikehold av infrastruktur.

Det legges opp til at man 20. februar starter med en gjenåpning for arbeidstakere på nivå 1. Unntak for arbeidstakere på nivå 2 vil komme noe senere. I tillegg vurderer man å inkludere andre kategorier arbeidstakere i nivå 2, bla. personell i primærnæringer og grensependlere. Vi ønsker å minne om at vi tidligere har tatt opp utfordringen med at en del skoler i grensekommuner har svenske arbeidere i ulike nøkkelfunksjoner. Tilbakemelding fra våre ledere i skoleverket er at dette er utfordrende for en del skoler. Antallet er svært vanskelig å beregne, men for de skolene som har arbeidstakere som ikke er norske borger er dette kritiske ressurser for å opprettholde et forsvarlig tilbud. Det bør regjeringen se nærmere på, og vurdere om dette er grupper som bør tas inn i unntaksbestemmelsene.

Kriteriene som stilles til arbeidsgiverne for å kunne søke er at dette er personell med kritisk kompetanse, og kompetanse som ikke er tilgjengelig innenlands. YS har ingen innsigelser mot en slik avgrensning. En søknadsprosess gjennom Altinn er i tråd med YS tidligere innspill om å finne elektroniske løsninger på søknadsprosessen. Vi antar også at det vil lette arbeidet for grensekontrollen med at kontroll av om søknader er innvilget finner sted i samme løsning.

En delvis åpning vil være krevende for grensekommuner som allerede er i en krevende situasjon som følge av pandemien. Kommunene skal nå ha et større ansvar for håndtering av lokale utbrudd, herunder både håndheve lokale smitteverntiltak og kompensere bedrifter som rammes. I tråd med gjeldende vaksineprogram skal de også distribuere og gjennomføre vaksiner, og når innførsel av vaksiner øker vil dette bety at et enormt apparat må stables på beina. Med ansvar for grensekontroll og testing i tillegg, vil dette gå utover helseressursene i kommunene. Med en betydelig vekst i smittespredningen i små grensekommuner, sammen med håndtering av testing/kontroll på grensen, vil dette være en enorm utfordring for disse kommunene. YS vil derfor minne om det vi sa sist at det er et nasjonalt ansvar å avhjelpe kommunene og at det bør utarbeides beredskapsplaner for slike tilfeller dersom det ikke allerede foreligger.

Med vennlig hilsen

Erik Kollerud (/s/)

Leder

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS